

Asia: VN/27275/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua maa- ja metsätalousministeriön (MMM) luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta.

Suomessa on noin 1,2 miljoonaa pientaloa ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajanasuntoa. Omakotiliitto on Suomessa alan ainoa valtakunnallinen pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden edunvalvonta- ja palvelujärjestö ja edistämme pientalovaltaista elämänmuotoa. Olemme yleishyödyllinen ja sitoutumaton kansalaisjärjestö, ja meillä on noin 230 jäsenyhdistystä, joissa yhteensä yli 70 000 henkilöjäsentä (kotitaloutta).

Yhdessä paikallisyhdistystemme kanssa tarjoamme jäsenille tietoa ja neuvontaa sekä autamme jäseniä pitämään kotinsa ja lähiympäristönsä hyvässä kunnossa ja toimimaan vastuullisesti myös vedenkäyttäjinä.

Omakotiliitto pitää hyvänä, että tietojärjestelmiä ja valvontatehtäviä selkeytetään. Lähtökohtaisesti tulee kerätä vain tarpeellista tietoa.

Uutena vaatimuksena oleva pyytämättä annettavat tiedot tarjoaa käyttäjille informaatiota, joka mahdollistaa oman vedenkulutuksen paremman ymmärryksen. Asetuksen 3 § mukaiset laatu-, hinta- ja kulutustiedot muodostaa perustiedon. Näiden lisäksi asiakkaalle toimitettaisiin tiedot asiakkaan talousveden kulutuksen vuosittaisesta suuntauksesta ja vertailu vastaavien asiakkaiden keskimääräiseen vedenkulutukseen. Talousveden kulutuksen vuosittaisella suuntauksella tarkoitettaisiin tietoa siitä, miten asiakkaan vuosittainen talousveden käyttö on muuttunut vuosien välillä ja onko suunta ollut nouseva vai laskeva. Vertailulla vastaavien asiakkaiden keskimääräiseen vedenkulutukseen tarkoitettaisiin vertailutietoa siitä, miten asiakkaan talousveden käyttö vertautuu verrokkiasiakkaiden vedenkäyttöön. Esityksen mukaan vertailun voisi toteuttaa esimerkiksi vertaamalla asiakkaan omaa vedenkäyttöä vesihuoltolaitoksen asiakkaina olevien mallikiinteistötyyppien (omakotitalo, rivi-talo ja kerrostalo) keskiarvokäyttöön, joka on kannatettava asia. Mallikiinteistöjen tyypit kuvailtiin asetuksen liitteessä 1 ja se sisältää Omakotiliiton kohderyhmän. Esityksestä jäi avoimeksi, tullaanko vapaa-ajan asuntojen osalta tiedottamaan myös vastaavista tiedoista.

Esityksessä pykälän 3 kohdan 5 mukaisesti laitoksen asiakkaalleen pyytämättä lähettämien tietojen pitäisi myös sisältää linkin verkkosivustolle, jossa tiedotetaan vedenkäyttäjistä. Kyse voisi olla esimerkiksi vesi.fi-verkkosivustosta, jossa julkaistaan juomavesidirektiivin edellyttämiä tietoja. Omakotiliitto muistuttaa, että erityisesti ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien ihmisten tiedonsaanti tulee turvata myös kaikissa tilanteissa. Pelkästään verkkopalvelun kautta saatava tieto ei ole riittävä viestintätapa. Tietoa ja neuvontaa tulisi tarjota myös esimerkiksi puhelimitse tai kirjeitse.

Asetuksen 4 § mukaan tarkennettaisiin vesihuoltolaitoksen asiakkaan velvollisuutta välittää laatu-, kulutus- ja hintatiedot myös veden loppukäyttäjälle silloin, kun loppukäyttäjä ei ole sopimussuhteessa vesihuoltolaitokseen. Näin on tilanteissa, joissa esimerkiksi asumismuoto on asunto-osakeyhtiömuotoinen ja loppukäyttäjä on osakkeenomistaja, asumis- tai vuokraoikeuden haltija. Veden loppukäyttäjän näkökulmasta on hyvä, että olisi saatavilla todelliset kulutustiedot, jotta myös näissä asumismuodoissa kulutustottumuksia on mahdollista kehittää ja vertailla omaa kulutustaan esimerkiksi vastaaviin verrokiasukkaisiin, kuten edelläkin. Tiedottamisesta on edelleen tärkeää käyttää monipuolisia viestintäkanavia, tieto ei voi olla pelkästään digitaalisesti saatavilla. Toisaalta kulutustietojen julkaisu taloyhtiön ilmoitustaululla herättää kysymyksen asukkaan tietosuojasta, joka tietoja välittävän asiakkaan, esim. taloyhtiön, tulisi huomioida. Tietojen toimittaminen asuntokohtaisesti voisi olla hyvä ratkaisu, jos ne tulevat vesihuoltolaitokselta asuntokohtaisesti.

Silander Marju
Suomen Omakotiliitto ry